

De hervorming van de financieringswet: wat zijn de gevolgen voor de houdbaarheid van de federale en gewestelijke overheidsfinanciën?

Koen Algoed
(HUBrussel, Kabinet Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke ordening, Werk en Sport)

nieuwe bijzondere financieringswet

- Gemeenschapsdotaties: afzakken yoy groeivoet (K&L dotatie uitgezonderd)
- Gewestelijke opcentiemen ipv dotatie
 - Belastingconcurrentie: horizontale/verticale externaliteiten? rol solidariteitsmechanisme?
 - Leefbaarheid van federale staat? gewesten co-aandeelhouder van opbrengsten PB <-> elasticiteit van PB mbt reëel BBP: 0,97 in periode 1990-2007, 0,94 in periode 1990-2009 (Fod Financiën)
- Overdracht fiscale uitgaven
- Overdracht demografisch gestuurde uitgaven
- Herfinanciering Brussel
- Verhoogde bijdrage pensioenen ambtenaren

huidige bijzondere financieringswet:gewesten

2012 ESTIMATION PROBABLE 2012 (hors solde t-1), y compris les moyens complémentaires de 2012 pour la CCFI et la COCOF financement c&r - parties attribuées de produits d'impôts - loi spéciale 16.01.1989 modifiée dernièrement par la loi spéciale du 13.07.2001						(x 1.000 euro)
régions	art LSF	RFI	RW	RBC		total
partie attribuée						
IPP	art 33 §4	8.891.966	4.016.281	1.182.519		14.090.766
moyens supplémentaires compétences transférées	art 35octies	147.901	96.919	3.909		248.728
agriculture (1993)	art 35 ter	69.267	42.526	0		111.793
agriculture & pêche (2002)	art 35 quater	30.397	18.660	1.288		50.345
recherche scientifique agriculture (2002)	art 35 quinques	30.077	27.050	0		57.127
commerce extérieure (2002)	art 35 sexies	13.176	5.951	1.752		20.880
loi provinciale et communale (2002)	art 35 septies	4.982	2.732	869		8.584
terme négatif	art 33bis	2.877.898	1.214.897	557.723		4.650.517
montant du terme négatif	art 33bis §1	2.877.898	1.214.897	557.723		4.650.517
filet de sécurité	art 33bis §2	0	0	0		0
intervention de solidarité nationale	art 48	0	801.702	396.856		1.198.558
prélèvement sur l'IPP - régions	art 34	6.161.969	3.700.004	1.025.562		10.887.535

huidige bijzondere financieringswet:gemeenschappen

2012 ESTIMATION PROBABLE 2012 (hors solde t-1), y compris les moyens complémentaires de 2012 pour la CCFI et la COCOF financement c&r - parties attribuées de produits d'impôts - loi spéciale 16.01.1989 modifiée dernièrement par la loi spéciale du 13.07.2001						(x 1.000 euro)
communautés	art LSF	CFI	CFr	CG		total
partie attribuée						
TVA	art 39, §2 & 40, §2	7.179.724	5.512.512	0		12.692.236
moyens supplémentaires refinancement	art 40ter	1.288.308	691.812	0		1.980.121
prélèvement sur la TVA - communautés	art 41	8.468.032	6.204.324	0		14.672.357
partie attribuée						
IPP	art 46/47	4.120.209	2.212.523	0		6.332.732
compensation redevance radio-télévision	art 47bis	574.304	318.523	6.162		898.989
prélèvement sur l'IPP - communautés		4.694.513	2.531.045	6.162		7.231.721
prélèvement sur la TVA et IPP - communautés	art 36	13.162.545	8.735.370	6.162		21.904.078

Belangrijkste wijzigingen BFW voor Gewesten

- Vervangen PB dotatie (+/- inclusief negatieve term) en 40% van het overgehevelde bedrag fiscale uitgaven door gewestelijke opcentiemen
 - yoy groeivoet PB dotatie en fiscale uitgaven vs yoy groeivoet van gewestelijke opcentiemen
 - verhouding effectieve fiscale uitgaven in startjaar en overgedragen middelen

Fiscale uitgaven (mio euro)	Inkomsten 2008	Inkomsten 2009	Institutioneel akkoord: inkomsten 2012
Wonen	1.290	1.677	1.436
Dienstencheques	118	150	131
Energiebesparende uitgaven	376	592	333
Andere	11	34	11
Totaal	1.795	2.454	1.911

Belangrijkste wijzigingen BFW voor Gewesten

- Nieuwe gewestdotatie: 90% uitgaven arbeidsmarkt, 60% van het overgehevelde bedrag fiscale uitgaven
- Solidariteitsmechanisme
- Herfinanciering Brussel (federaal/gewesten via pendelaars)

(millions of euro)	2012	2013	2014	2015
First part	134	175	217	258
Earmarked grants (mobility, security,...)	110	151	192	233
Non earmarked grants	24	24	25	25
Second part	0	61	129	203
Grant commuters	0	13	28	44
Grant European civil servants	0	48	101	159
Total	134	236	346	461

Huidige BFW Gemeenschappen

(BTW in % BBP)	2002	2011	2012
BTW dotatie incl LM	3,70%	3,80%	3,89%
BTW dotatie excl LM	3,63%	3,29%	3,36%

BTW dotatie (in lopende euro's): per 6-17 jarigen, cijfers NIS	2002	2012
Vlaamse Gemeenschap (VG)	6625	10069
Franstalige Gemeenschap (FG)	7054	10158

Dotaties per capita (2012)	Vlaamse Gemeenschap	Franstalige Gemeenschap
	1928 (2016)	1937 (2010)

BTW dotatie in % PB opbrengsten (2010)	Vlaamse Gemeenschap	Franstalige Gemeenschap
	32,96%	45,22%

Belangrijkste wijzigingen BFW voor Gemeenschappen

- (netto-)herfinanciering federaal: bijkomende Lambermontmiddelen: herdefiniëren op niveau van 2010 en vervolgens inkantelen in PB dotatie (niet langer gekoppeld aan denataliteit); groeivoet oude en nieuwe PB dotatie: 82,5% reële BBP groei ipv 100% (en 91% voor Lambermontmiddelen)
- horizontaal: stopzetten Lambermontturbo

(fod financiën)	2010	2012	2014
BTW dotatie (keuro)	13.385.940	14.672.357	15.744.055
Aandeel Lambermontmiddelen	11,9%	13,5%	15,3%

Belangrijkste wijzigingen BFW voor Gemeenschappen

- Kijk- en Luistergeld: inkantelen in BTW dotatie
 - yoy groeivoet: vroeger alleen inflatie, voortaan denataliteit, inflatie en 91% reële BBP groei
- Nieuwe uitgavenbevoegdheden

	Estimation for 2012 (million of euros)	Distribution across the Communities	Evolution formula
Family allowances	5.822	Population 0-18 years in each Community	Evolution of the population 0-18 years in each Community + price evolution
Elderly care (care homes, hospitals and social allowance)	2.981	Population + 80 years in each Community	Evolution of the population aged +80 years in each Community + price evolution + growth GDP per capita
Other health care and assistance	1.230	Population in each Community	82,5% of GDP growth + price evolution
Fund to finance specific childcare	77	to be defined	to be defined

Belangrijkste wijzigingen BFW voor Gewesten en Gemeenschappen

- Vereveningsbedrag in startjaar (bv. gewesten)

Estimation for 2012 (mio euro)	The Federal Government	The Flemish Region	The Walloon Region	The Brussels-Capital Region
Labour Market	-444,6	-191,5	412,5	223,6
Tax expenditure	0,0	81,6	-16,1	-65,4
Piggy-back PIT	357,8	-169,3	-8,6	-179,9
Solidarity transfer	-294,1	0	222,6	71,5
Total	-380,9	-279,2	610,3	49,8

Estimations for 2012 (keuro)	The Federal government	The Flemish Region	The Walloon Region	The Brussels-Capital Region
The Current PIT grant (negative term deducted)	9.476.666	6.048.954	2.773.338	654.374
<i>Regional shares</i>		63.83%	29.26%	6.91%
Revenue from the new piggy-back PIT	9.834.480	6.218.208	2.781.951	834.321
<i>Regional shares</i>		63.23%	28.29%	8.48%
Gains (+)/ losses (-)	-357.814	-169.254	-8.613	-179.947

- Respobijdrage pensioenen ambtenaren Gemeenschappen en Gewesten

6de staatshervorming: elasticiteit PB= 1,5

Million of euros	2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Gross	Net								
The Flemish Community	71,9	0,0	-2,1	-45,3	-94,6	-146,1	-206,1	-272,0	-342,0	-412,6
The French-Speaking Community	-71,9	0,0	28,0	33,4	39,9	47,9	59,4	74,0	90,5	105,2
The Federal Government	0,0	0,0	-25,9	11,9	54,7	98,3	146,7	198,0	251,5	307,4
General Government	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Million of euros	2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Gross	Net								
The Flemish Region	-279,2	0,0	36,2	85,4	147,0	218,9	292,2	364,7	437,2	518,0
The Walloon Region	610,3	0,0	-12,0	-20,2	-24,3	-26,3	-7,7	21,1	47,0	77,4
The Brussels-Capital Region	49,8	0,0	12,5	29,6	40,8	53,3	51,1	52,8	68,6	84,7
The Federal Government	-380,9	0,0	-36,7	-94,8	-163,5	-245,8	-335,7	-438,6	-552,7	-680,1
The General Government	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

zie Algoed en Denil, te verschijnen BIOF publicatie

6de staatshervorming: elasticiteit PB =1

Million of euros	2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Gross	Net								
The Flemish Community	71,9	0,0	-2,1	-45,3	-94,6	-146,1	-206,1	-272,0	-342,0	-412,6
The French-Speaking Community	-71,9	0,0	28,0	33,4	39,9	47,9	59,4	74,0	90,5	105,2
The Federal Government	0,0	0,0	-25,9	11,9	54,7	98,3	146,7	198,0	251,5	307,4
General Government	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Million of euros	2012		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Gross	Net								
The Flemish Region	-279,2	0,0	-8,1	-20,4	-32,8	-45,7	-64,7	-92,1	-127,9	-164,0
The Walloon Region	610,3	0,0	-31,7	-67,2	-103,8	-142,7	-164,1	-178,9	-200,2	-221,1
The Brussels-Capital Region	49,8	0,0	6,6	15,1	16,0	16,4	1,3	-11,2	-10,7	-11,3
The Federal Government	-380,9	0,0	33,2	72,4	120,6	172,0	227,4	282,2	338,9	396,4
The General Government	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

zie Algoed en Denil, te verschijnen BIOF publicatie

Bijdrage Entiteit II in sanering overheidsfinanciën?

- 'een overgangsmechanisme zal er voor zorgen dat bij het aanvangsjaar geen enkele deelstaat wint of verlies'; 'geen enkele deelstaat mag structureel verarmen'; 'na discussie over sanering van overheidsfinanciën zullen referentiebedragen voor de overdrachten en hun evolutieparameters definitief moeten worden bijgesteld'

Bijdrage Entiteit II in sanering overheidsfinanciën?

- Verhoogde respbijdrage (keuro)

Huidig bedrag	2013	2014	2015
16.243	118.822	130.680	144.050

- Via exporteren van besparingen?
 - usurperende uitgaven (300 mio)?
 - onvolledige overdracht middelen fiscale uitgaven
 - ...